

UVODNIK

Tokratna številka revije ANALI PAZU HD prihaja med bralce v času, ko je od pričetka pandemije korona virusne bolezni minilo že več kot leto dni. Epidemija je zaznamovala družbo in posameznike, zato ni čudno, da se trije od petih člankov te številke, iz različnih vidikov ukvarjajo s to tematiko.

V prvem avtorica opozori na to, da za zajezitev epidemije niso dovolj le medicinski, biološki in imunološki ukrepi, ampak je pomembna tudi družbena etika. Zelo pomembna je stopnja ponotranjenja vrednot medčloveške solidarnosti in kooperacije s strani večine posameznikov določene skupnosti. Glede na to, da so etični modeli, ki prevladujejo v posamičnih družbah, idejno zgodovinsko in kulturno pogojeni, lahko transkulturne študije ponudijo ustrezen vpogled v notranji ustroj različnih tipov takšnih etičnih modelov. V prispevku je tako analiziran model tradicionalne konfucijanske relacionalistične etike oziroma etike vlog, ki bi nam lahko pomagal pri pripravi strategij na spopadanje z epidemijo.

Z enim od ukrepov, s katerim smo se tudi v Sloveniji odzvali na epidemijo, se ukvarja avtorica drugega članka. Gre za delo na domu. Čeprav slovenska delovna zakonodaja to obliko dela ureja že več kot petdeset let, se je množično, in to čez noč uveljavila šele v času epidemije. V prispevku so obravnavani v predpisih določeni pogoji za opravljanje takšnega dela in posebnosti pogodbe o zaposlitvi za delo na domu. Avtorica argumentirano obravnava tudi vrsto vprašanj v zvezi z načelom enakega obravnave, plačila za delo, pravice do varnosti in zdravja pri delu in pravice do socialne varnosti, ki se pojavljajo pri tej obliki dela.

Avtor tretjega prispevka si kot raziskovalni izziv postavlja vprašanje, ali pandemijo lahko in smemo primerjati z vojno paradigmo in njenimi obrambno-vojaškimi implikacijami ter iskati stične točke s sodobnimi civilizacijskimi izzivi obeh. V prispevku so predstavljene ugotovitve iz primerjalne analize pandemije covid-19 z vojno paradigmo. Avtor poda tudi ugotovitve glede primerov ukrepanja, izkoriščenih in tudi izgubljenih priložnosti ter nekaterih izzivov, kot so zagotavljanje odpornosti družbe in strategija njenega doseganja ter ohranjanje doseženih standardov človekovih pravic.

Pandemija in spremljajoči varnostni ukrepi so vplivali na različna področja družbenega življenja. Med drugim tudi na nočno življenje, ki se je iz javnih prireditev in lokalov preselilo v zasebne prostore. Avtorici četrtega prispevka, ki obravnava spolno nadlegovanje na območjih nočnega življenja v Pomurju, obravnavata pojavne oblike spolnega nadlegovanja, hkrati pa ob analizi izsledkov preliminarne raziskave ugotavljata, da podatki o številu incidentov spolnega nadlegovanja predstavljajo le vrh ledene gore. Zaključujeta, da žrtve incidentov spolnega nadlegovanja največkrat ne prijavljajo pristojnim organom in nakazujeta nujnost nadaljnjega raziskovanja te problematike.

Zadnji prispevek odstopa od ostalih, saj se ne dotika temačne tematike pandemije. Avtorici se, v jezikovnem smislu, ukvarjata s svetlobo. V prispevku z metodami kontrastivne in konceptualne analize obravnavata slovenske, nemške in madžarske frazeme iz semantičnega polja SVETLOBA, da bi ugotovili, na kakšen način jeziki izbranih kultur strukturirajo ta pojem. Rezultati analize kažejo, da je pojem SVETLOBE v vseh treh jezikih zelo produktiven pri oblikovanju pojmovnih metafor in strukturira take ciljne domene, ki so v pretežni meri povezane z védenjem, znanjem, vrednotenjem, zaznavanjem ter s pojmom dober in slab, kombinacija pojmov SVETLOBE in TEME pa je v mnogih primerih pomemben dejavnik v interpretiranju nameravanega pomena.

Vsem nam želim, da tako kot se s pomladjo daljša dan in svetloba premaguje temo, tudi mi vsi skupaj premagamo pandemijo. Tudi članki, ki jih prinaša ta številka, so prispevek k temu. Ostanite zdravi in srečno.

dr. Darja Senčur Peček
Odgovorna Urednica